

Timaffy-Touko, L. (2021):
MEDIEVAL EXTERIOR MODERN
INTERIOR - KUOKKLA CHURCH,
JYVASKYLA, FINNLAND
Metszet, Vol 12, No 4 (2021), pp 36-41,
<https://doi.org/10.33268/Met.2021.4.4>

Received: 10 June 2021

Accepted: 12 June 2021

Published: 01 July 2021

Abstract: Dressed from top to tail in natural hand tooled slate this church takes its dynamic inspired form from the Finnish gothic, to create a church like church. Whilst the three-level interior is of fine crafted pine and textiles. Creating a bright interior place of worship lit from above. The delicate use of a pine basket like vault helps accentuate the play on light and shadow facing the altar which stands before a sculptural wall representing Jesus breaking bread.

01

KÖZÉPKORI KÜLSŐ MODERN BELSŐ

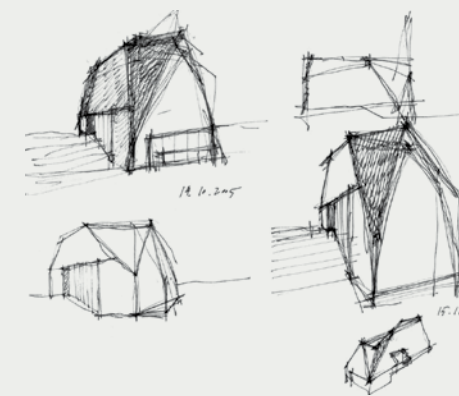
KUOKKALA-TEPLOM | JYVÄSKYLÄ, FINNORSZÁG

ÉPÍTÉS | ARCHITECT
Anssi Lassila

FOTÓ | PHOTO
Jussi Tiainen

SZERZŐ | AUTHOR
Timaffy-Touko Lilla

Külső formája a középkori finn kőtemplomokat idézi, belül pedig a gótikus katedrálisokra emlékeztet, miközben a modern templom és gyülekezeti ház minden szükséges feladatának megfelel a legjelentősebb finn templomtervező, Anssi Lassila alkotása, a Kuokkala-templom.

02

- 01 A 25 méteres harangtorony alapja betonból épült, és palaszindely borítja. A tetején lévő acéltoronyban kapott helyet a harangjáték
- 02 Az ablakok különleges megvilágítást adnak a szakrális térnek

—Kuokkala a dinamikus fejlődő közép-finnországi egyetemi város, Jyväskylä városrésze, amely egy kőhajításnyira fekszik a városközponttól. Területét a Jyväskylai és a Päijänne tavak fogják közre, a városközponttal a Jyväskylai átvelő híd kapcsolja össze. A városrészben gombamód nőnek ki a földből a lakóházak, és egyre nő a lakosság létszáma. A templomot a városrész központjában építették föl, a bejárat a főterre néz, és ott áll mellette a harangtorony is. A templom háta mögött található a Puukuokka, a három, fából épült, emeletes bérház, amelyet szintén Anssi Lassila tervezett. 2015-ben Puukuokka elnyerte a legrangosabb finn építészeti díjat, az Arkkitehtuurin Finlandia-palkintót.

TEPLOMNAK LÁTSZÓ TEPLOM

—A Jyväskylai Evangélikus-lutheránus Egyházközség tagjai már az 1980-as években tervezték, hogy Kuokkala városrészben templomot építenek. Azonban csak 2005-re lettek meg a feltételek arra, hogy meghívásos pályázatot írjanak ki a templom tervezésére. A pályázati kiírásban az is szerepelt, hogy „olyan templomot szeretnének, amely úgy is néz ki, mint egy templom”. A gyülekezet célja volt, hogy a helyi közösség, a családok és főként a fiatalok központjává váljon a templom. Ezért az épület a templomcsarnok mellett a plébániának, a gyülekezeti és ifjúsági háznak is helyet kellett adjon.

01
05

02

03

—A pályázat nyertese a Lassila Hirvilammi Arkkitehdit Oy volt. A Kärämäkiben 2004-ben épült fazsindelyes templom (Kärämäen paanukirkko) és a Klaukkalában szintén 2004-ben épült beton-réz templom (Klaukkalan kirkko) után ez lett Anssi Lassila harmadik temploma, [1; 2; 3] tervezőtársai Teemu Hirvilammi és Jani Jansson (Luonti arkkitehdit Oy) voltak. Az építkezést 2008 őszén kezdték el, és a templomot 2010 februárjában adták át a híveknek. Azóta még két templom is épült Anssi Lassila tervei alapján, a 2016-ban átadott Espoo Suvela városrészében álló kápolna (Suvelan kappeli) és a 2021 januárjában elkészült Tikkurila-templom (Tikkurilan kirkko), amelyet a 2021/3-as számban mutatunk be. [4]

TETŐTŐL TALPIG PALÁBAN

—A történelmi Finnország déli részén több mint száz kőtemplom maradt fenn a középkorból. Ezekre hasonlít külső formájában a kelet–nyugati tájolású Kuokkala-templom. A tető és a falak borítása egységesen zsindelyes, de nem a hagyományos fazsindelyt, hanem kézzel hasított palát használtak, amelyet a spanyol Pireneusokból hoztak. A teljes borítás 68 tonna tömegű.

—A többi elsődleges külső felületet finn gránittal borították, a külső lépcsők is gránitból vannak. Jelentős szerepet kapott még a fa is az épületben, elsősorban a finn lucfenyő, amely meleg légkört teremt a belső terekben. A mennyezet és a padló gondosan kiválasztott, helyi, radiálisan fűrészelt lucfenyőből készült. A templom mennyezete ragasztott, laminált fakeretezés kombinációja a fából készült rácsos héjszerkezettel, ezek ötvözik a szakrális tereket egységgé. Az épület elsődleges teherhordó szerkezeteire rögzített belső farács alakja idézi a gótikus katedrálisokat, megvalósítása a kézműves építési módszerek mestereinek tudására támaszkodott. A kőhéj alatt az alsó gerenda acélkötegekkel merevített, a felső pedig rétegelt lemezből áll. A templom belsejét ez a finn lucfenyőből formázott hálószerű szerkezet uralja, amely a tetőn boltívvé hajlik össze. A bejárat homlokzata gránittal keretezett üveg. Az alapok, az alagsori szint és a földszint helyben öntött vasbeton. A templom udvarát nagy gránitlapok borítják.

—Az oltár és a kórus a templomcsarnok keleti végén található, amely természetes fényt kap az oldalsó és a tetőablakból. (A kórus a bazilikális elrendezésben épült templomoknak az a része, amelyben a papság foglal helyet az istentisztelet alatt.) A templom bútorgazdálkodása kőrisből készült. Az oltárkép helyén egy fa dombormű van, amely a jyvaskyläi születésű képzőművész, Pasi Karjula alkotása. A mű címe: Jézus mondja: Én vagyok az élet kenyere. A relief kenyér alakú faelemekből áll, nagy arany szimbólumokkal körvonalazott Jézus-ábrával és halszimbólumokkal.

—A templomi textíliákat Silja van der Meer turkui textilművész készítette, témája az utolsó vacsora, „Jézus kezébe vette a kenyeret, megáldotta, megtörte”. A melléktárolókra hasonló textíliák készültek.

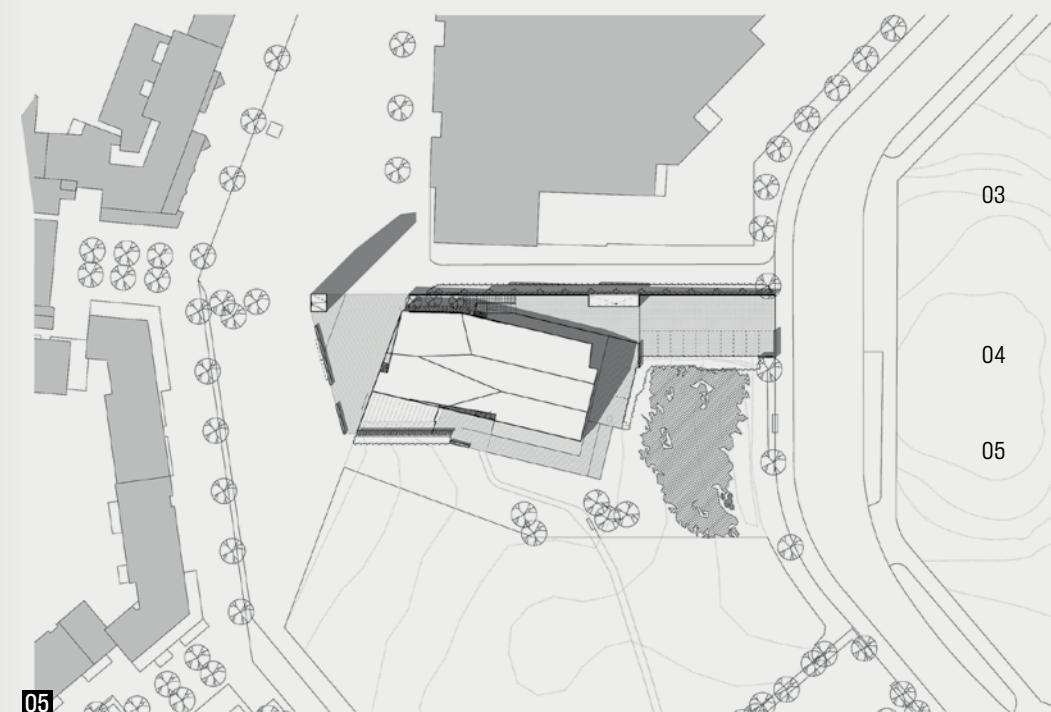
03

06

07

04

- 03 A főtérre nyíló alsó szintet a plébánia irodái foglalják el, a gránitlépcső pedig a templom oldalán lévő főbejáratához vezet
- 04 A középkori kőtemplomokat idéző forma és a palaborítás adja a templom egyedi képét
- 05 Helyszínrajz

—A templomcsarnok 275 fő befogadására alkalmas. A templom térfogata 7460 m³, területe 1328 m². A templom építésének költsége körülbelül 9,5 millió euró volt.

BELSŐ ELRENDEZÉS

—A templom háromszintes, és mivel dombra épült, az alsó szint csak kevesebb mint a felét foglalja el az alapterületének. Az itt található irodák közvetlenül a piacra nyílnak.

—A középső szinten található a templomcsarnok, a plébániaterem, valamint a gyermek- és ifjúsági helyiségek. Ezek egyetlen nagy szakrális térré alakíthatók át.

09
08

06

07

- 06 Gótikus katedrálisokat idéz a finn lucfenyőből formázott hálószerű szerkezet, amely a tetőn boltívvé hajlik össze
- 07 Az oltárkép helyén a fa dombormű kenyér alakú elemekből áll, nagy arany szimbólumokkal körvonalazott Jézus-ábrával
- 08 A középső szint alaprajza: templomsarnok, plébániaterem, gyermek- és ifjúsági helyiségek, valamint a szolgálati helyiségek
- 09 A finn lucfenyőből formázott hálószerű szerkezet vázlata

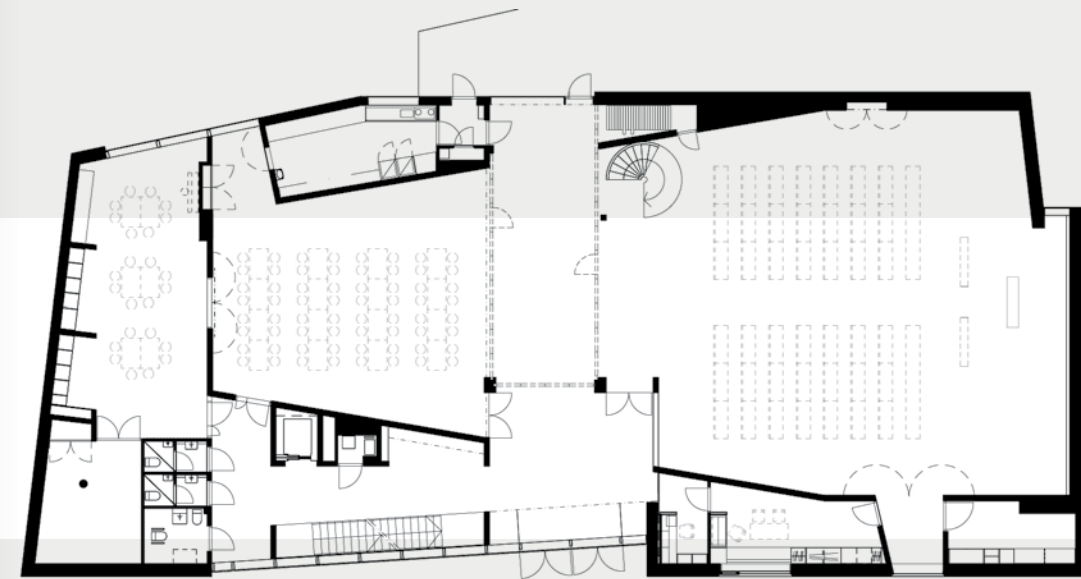
—Az épület közepén elhelyezett szakrális teret a szolgálati helyek, így a sekrestye, a raktárhelyiségek, a konyha és az előcsarnok veszik körbe.

—A galérián, a tetőtérben, a templom és a plébánia fölött a kántorok irodái és az orgona kaptak helyet.
(kép: Kuokkala_04_Plan3_1_300_A)

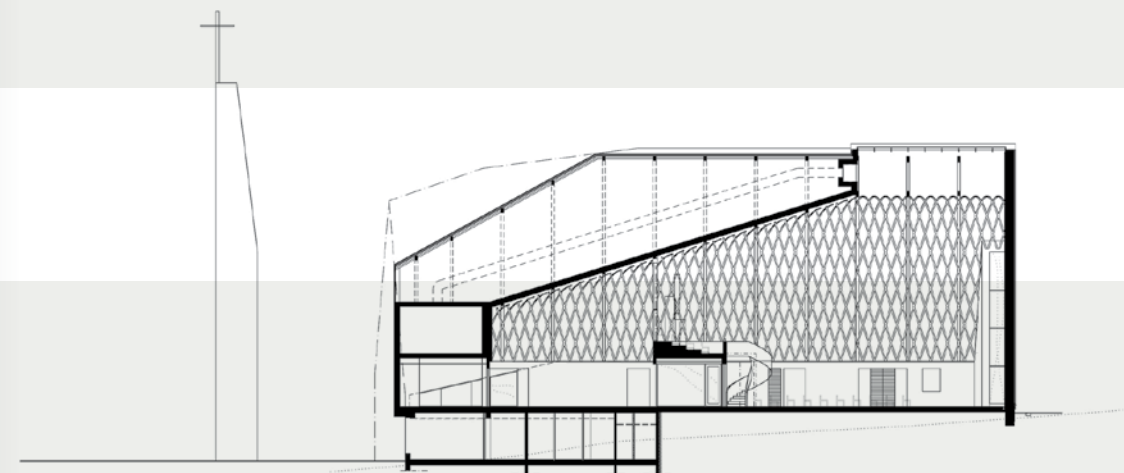
HARANGLÁB

—Finnországban jellemzően a harangtorony a templomtól különálló építmény. Így Kuokkalában is a templomépület nyugati végétől néhány méterre áll a 25 méter magas harangtorony a település főterén. A torony alapja betonelemekből épült, amelyet szintén spanyol palazsindely borít, a tetején pedig 11 méter magas acéltorony található. A templom harangjait a holland Petit-Fritsen öntődében készítették. A 23 harangból álló szerkezet közel kétfokozatos carillon hangszert alkot, amelyet billentyűzetről is lehet működtetni. A harangok dinamikus kalapácsokkal rendelkeznek, ezért csengésük intenzitása attól függ, hogy mennyire nyomják meg a billentyűt. A harangjáték ára 66 ezer euró volt.

04

08

09

PROJEKTÉPÍTÉSZEK: Teemu Hirvilammi és Jani Jansson | TERVEZŐCSAPAT: Juha Pakkala, Janne Kähkönen, Matias Topi, Virve Väisänen, Rudi Merz | DÍJAK: Puupalkinto 2010, különdíj (Finn faépítészeti díj) | 2011 Red Dot Design Award | 2011 Shortlisted For European Union Prize For Contemporary Architecture, Mies Van Der Rohe Award

IRODALOM / REFERENCES

- [1] Kuokkala temploma [honlap], hozzáférhető: <<https://oopeaa.com/project/kuokkala-church/>> [utolsó belépés: 2021-06-09].
- [2] Kuokkala temploma [honlap], hozzáférhető: <<https://puuinfo.fi/arkkitehtuuri/julkiset-rakennukset/kuokkalan-kirkko/>> [utolsó belépés: 2021-06-09].
- [3] Kuokkala temploma [honlap], hozzáférhető: <<https://www.jyvaskylanseurakunta.fi/kuokkalan-kirkko>> [utolsó belépés: 2021-06-09]
- [4] Timaffy-Touko, Lilla: „New church in Tikkurila”, *Metszet*, Vol 12, No 3 (2021), pp 30–35, DOI: <10.33268/Met.2021.3.3>.